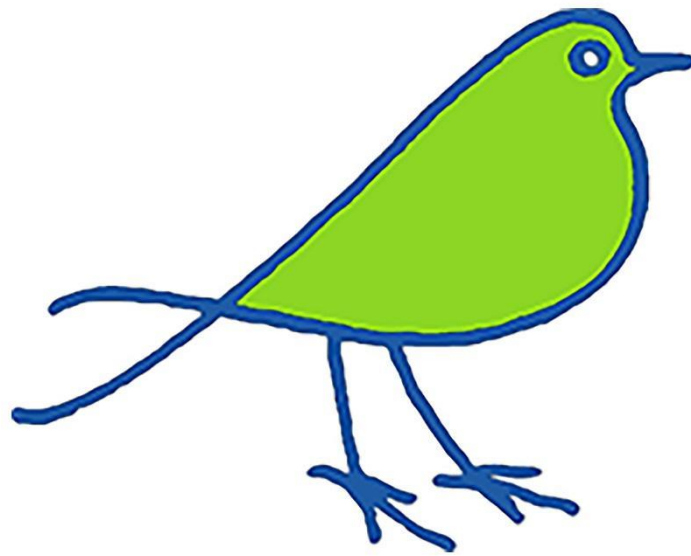


JAAERVERSLAG 2018

Dierbaar Flevoland



## Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Beschermingswerk	5
1.1 Oostvaardersplassen	5
1.1.1 Commissie van Geel en gevolgen	5
1.1.2 Bijvoeren grote grazers	6
1.1.2 Natura 2000 beheerplan	6
1.2 IJsselmeergebied	6
1.2.1 Natura 2000 ontwerpbeheerplan	6
1.2.2 Kitesurfen	6
1.2.3 Visdieven Houtribsluizen Lelystad	7
1.2.4 Carbirdschietsen Zeewolde	7
1.3 Lepelaarplassen	8
1.3.1 Camping Waterhout	8
1.4 Schadebestrijding	8
1.4.1 Addendum Faunabeheerplan 2014-2018	8
1.4.2 Faunabeheerplan 2019-2023	8
1.4.3. Vossen	8
1.4.4. Ganzen	8
1.4.5 Kauwen en kraaien	9
1.4.6 Schieten met geluidsdempers	9
1.5 Beheerplannen Flevolandschap	10
1.6 Lelystad Airport	10
1.6.1 Uitbreiding Lelystad Airport	10
1.6.2 Bedrijventerrein OMALA	10
1.7 Windenergie	10
1.8 Overige dossiers	11
1.8.1 Otters in palingfuike	11
1.8.2 Kappen van essen door Staatsbosbeheer	11
1.8.3 Kappen van populieren langs de A6	11
1.8.4 Gemeentelijk maaibeleid	11
1.8.5 Wensballonnen	12
2. Overige activiteiten	13
2.1 Opdrachten en onderzoeken studenten	13
2.2 Vogelfestival	13
2.3 Demonstratie tegen vergassing	13
2.4 Vogeltellingen Markerwadden	13
2.5 Meldingen en advies aan burgers	13

3. Organisatie	14
3.1 Bestuur	14
3.2 Werkgroep bescherming	14
3.3 Overige vrijwilligers	14
3.4 Relaties	14
4. Financiële verantwoording	16
4.1 Jaarrekening	16
4.2 Begroting	17

## Voorwoord

Voor u ligt het tweede jaarverslag van Stichting Dierbaar Flevoland. De stichting is eind december 2016 officieel opgericht en na een vliegende start in januari 2017 zijn we in 2018 in dezelfde vaart doorgegaan. Net zoals vorig jaar ging in 2018 veel tijd en aandacht uit naar de Oostvaardersplassen, maar desondanks hebben we kans gezien ook heel veel andere zaken op te pakken. Wel beschouwd is het geen moment rustig geweest. Dit geeft aan dat de bescherming van dieren en de natuur hard nodig is en dat het belangrijk is dat er organisaties zijn die zich voor dit belang inzetten.

We hebben in 2018 een aantal mooie resultaten geboekt maar ook tegenslagen moeten incasseren. Zo wisten we het afschieten van vossen, en het wreed doden van kraaien en kauwen in Flevoland een halt toe te roepen. Ook kon de aanleg van vangkralen en afrasteringen in de Oostvaardersplassen met hulp van de rechter aanvankelijk tegengehouden worden. In de daaropvolgende rechtszaken (voorlopige voorzieningen) werd echter ten nadele van de dieren en de bijzondere kenmerken van het gebied beslist. Maar ook dit wordt vervolgd, alleen zal het dan al ver in 2019 zijn. In ieder geval hebben we het afgelopen jaar Dierbaar Flevoland verder op de kaart gezet en zijn we een partij om rekening mee te houden als het gaat om dieren en natuur in Flevoland.

Wij willen onze donateurs hartelijk danken voor hun steun en vertrouwen in onze jonge organisatie.

Greetje Houwen  
Voorzitter

# 1. Beschermingswerk

## 1.1 Oostvaardersplassen

### 1.1.1 Commissie van Geel en gevolgen

In januari 2018 hebben we een gesprek gehad met de Commissie Van Geel waarin we onze visie op de Oostvaardersplassen met betrekking tot Natura 2000 en de vogels, de recreatie en het beheer van de grote grazers goed uiteen hebben kunnen zetten. Wij kunnen ons echter niet vinden in het adviesrapport van de Commissie van Geel. In de aanloop naar de besluitvorming in Provinciale Staten hebben we tweemaal ingesproken in vergaderingen van de Commissie Duurzaamheid. Dit hebben eenmaal gedaan namens 7 gelijkgestemde natuur- en/of dierenwelzijnsorganisaties en eenmaal op eigen titel. Op 11 juli 2018 heeft Provinciale Staten het advies van de Commissie van Geel echter integraal overgenomen. Dit heeft geleid tot een opdracht en een vergunning van Gedeputeerde State van Flevoland aan Staatsbosbeheer tot afschot van grote aantallen edelherten en tot vergunningen met betrekking tot het beheer van de grote grazers en de inrichting van het gebied waar we formeel bezwaar tegen hebben gemaakt. Tot driemaal hebben wij een voorlopige voorziening moeten aanvragen bij de rechtbank:

- Het plaatsen van vangkralen: eerst heeft de rechter op ons verzoek middels een ordemaatregel Staatsbosbeheer opdracht gegeven het plaatsen van de vangkralen direct te staken tot aan de uitspraak van de voorlopige voorziening. De uitspraak van de voorzieningenrechter was ronduit teleurstellend. Ondanks dat de voorzieningenrechter meerdere grote gebreken vaststelde, mocht Staatsbosbeheer de werkzaamheden hervatten. Ze hoefden niet te wachten op de behandeling van het bezwaar dat in januari 2019 dient. Op dit bezwaar moet een besluit genomen worden en tegen dit besluit staat de mogelijkheid van beroep open.
- Opdracht tot afschot van de edelherten: de voorzieningenrechter heeft onze bezwaren ongegrond verklaard, de edelherten mochten worden afgeschoten en hoefde niet te wachten op de behandeling van het bezwaar. De hoorzitting hierover heeft in december plaatsgevonden. In het voorjaar van 2019 zal de uitspraak bekend worden. In eerste instantie was de ontheffing afgegeven zonder de naar onze mening benodigde vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming, maar op het laatste nippertje heeft de provincie deze alsnog afgegeven, waardoor wij ook hier een voorlopige voorziening moesten aanvragen.
- Wnb-vergunning afschot edelherten: de voorzieningenrechter heeft ook onze bezwaren tegen de vergunning ongegrond verklaard. De hoorzitting waarin het bezwaar behandeld wordt vindt in januari 2019 plaats. Ook dan is beroep bij de bestuursrechter nog mogelijk.

Ook hebben we een aantal brieven geschreven:

- Met betrekking tot het plaatsen van de vangkralen en het plaatsen van een koelruimte en zeecontainer hebben we een brief geschreven aan het College van Burgemeester en Wethouders van Lelystad.
- We hebben een brief geschreven aan supermarkten om het vlees van de edelherten uit de Oostvaardersplassen niet te verkopen.
- Er is een brief geschreven aan Staatsbosbeheer waarin we ze hebben gewezen op de vergunningplicht voor het afschieten van de edelherten en onze zorgen hebben

geuit met betrekking tot een aantal recreatieplannen in de kern van de Oostvaardersplassen (het Natura 2000 gebied).

### 1.1.2 Bijvoeren grote grazers

Op 1 maart 2018 maakte de provincie Flevoland bekend dat de grote grazers in de Oostvaardersplassen bijgevoerd zouden gaan worden als reactie op de ontstane commotie rondom het welzijn van de grote grazers. Dit besluit is, zo geeft de provincie Flevoland ook zelf aan, niet genomen in het belang van de dieren, maar om te zwichten voor actievoerders. Wij hebben in reactie op dit besluit een brief geschreven aan Gedeputeerde Staten van Flevoland waarin we onze verontwaardiging en grieven kenbaar hebben gemaakt. Ook hebben wij formeel bezwaar aangetekend tegen de ontheffing. Na het horen van onze bezwaren heeft de Commissie bezwaar en beroep Gedeputeerde Staten van Flevoland geadviseerd onze bezwaren gegrond te verklaren. Hierop heeft de provincie Flevoland een nieuw besluit genomen waarin de motiveringsgebreken hersteld zouden zijn. Wij zijn het nog steeds niet eens met het nieuwe besluit en vinden dat de motivering nog steeds niet sluitend is. Wij zijn echter niet in beroep gegaan tegen dit besluit, omdat het kwaad al geschied was en de rechter zich dan mogelijk op het standpunt stelt dat we geen procesbelang meer hebben..

### 1.1.3 Natura 2000 beheerplan

We hebben deelgenomen aan de klankbordgroep Natura 2000 Oostvaardersplassen die door de provincie Flevoland is georganiseerd met betrekking tot het uitvoeringsplan van het Natura 2000 beheerplan.

## 1.2 IJsselmeergebied en Randmeren

### 1.2.1 Natura 2000 ontwerpbeheerplan

Wij hebben in 2017 op het Natura 2000 ontwerpbeheerplan van het IJsselmeergebied een zienswijze geschreven. In 2018 is het beheerplan definitief vastgesteld. Uit de Nota van Antwoord kwam naar voren dat een aantal van onze punten welwillend in overweging genomen zullen worden. Tot wijzigingen in het beheerplan heeft dit niet geleid, al was dat ook niet de reële verwachting. Wij schrijven deze zienswijzen vooral ook om het belang van de natuur door te laten klinken.

### 1.2.2 Kitesurfen

De in 2017 mede op ons aandringen geplaatste verbodsborden voor kitesurfers bij Pampushaven lijken tot nu toe te helpen. In 2018 hebben we geen kitesurfactiviteiten bij Pampushaven gezien en hebben we ook geen meldingen ontvangen. Uiteraard is dit geen waterdicht systeem en het is mogelijk dat er kitesurfers aan onze aandacht zijn ontsnapt. Ook in 2019 zullen we onze oren en ogen open houden.

In januari hebben wij bezwaar gemaakt tegen een wijziging van de vergunning voor het kitesurfen bij de Houtribdijk waardoor het mogelijk wordt van de hele strekdam gebruik te maken voor het op- en afstappen. Wij zijn hier tegen, omdat de er dan te veel verstoring optreedt voor de kolonie visdieven die bij het sluizencomplex broedt. Helaas is dit bezwaar ongegrond verklaard en is onze suggestie om te mitigeren met het plaatsen van vlonders waar de visdieven op kunnen broeden niet overgenomen. Zie ook de volgende paragraaf over de visdieven bij de Houtribsluizen.

### 1.2.3 Visdieven Houtribsluizen Lelystad

In 2018 hebben we meegeholpen aan een onderzoek naar het broedsucces van de visdiefkolonie bij de Houtribsluizen en het behandelen van een broedeiland met zout om vegetatiesuccessie tegen te gaan, uitgevoerd door Jan van der Winden Ecology in opdracht van de provincie Flevoland. Naar aanleiding van een door ons geschreven notitie in 2017 waarin we verzoeken om een veilige broedplek te creëren voor de visdieven bij de Houtribsluizen, heeft Landschapsbeheer Flevoland in opdracht van Rijkswaterstaat het broedeiland kaal laten maken en behandeld met zout. Helaas heeft dit niet geleid tot broedende visdieven op het eiland. Ze hebben ook het afgelopen jaar gebroed op de strekdammen. Er zijn wel visdieven met vestigingsgedrag waargenomen op het eiland. Waarschijnlijk worden de visdieven verstoort door een grote groep grauwe ganzen die leven in het bassin en het eiland gebruiken als slaapplek. Komend jaar hopen we het eiland met ganzenrasters te kunnen laten afzetten (exclosure), zodat de visdieven in de exclosure rustig tot broeden kunnen komen. Het betreft een proef, we weten nog niet of het gaat werken en of dit daadwerkelijk de reden is waarom de visdieven het afgelopen jaar niet hebben gebroed op het eiland. Het broedsucces van de visdieven was dit jaar helaas niet goed, in tegenstelling tot het hele goede broedsucces van de overige kolonies in het IJsselmeergebied (de Kreupel, Marker Wadden). Het is niet helemaal duidelijk waarom het afgelopen jaar geen goed broedsucces is geweest, maar het geeft reden tot zorg. Het behandelen van het eiland met zout heeft een groot effect gehad op de vegetatiegroei op het eiland, waardoor dit ook in 2019 geen knelpunt zal vormen voor de visdieven om er te broeden.

### 1.2.4 Carbidschieten Zeewolde

Elke oudejaarsdag mag er in Zeewolde met carbid worden geschoten. De hiervoor aangewezen locatie ligt direct aan het Wolderwijd. Het Wolderwijd is onderdeel van het Natura 2000 IJsselmeergebied en heeft vooral in de winter een belangrijke functie voor vogels. Op oudejaarsdag 2016 en 2017 zijn we gaan kijken welke effecten het carbidschieten heeft op de vogels die daar rusten en foerageren. Uit onze observaties bleek dat de vogels wegtrekken uit de omgeving waar met carbid wordt geschoten. Wij hebben dan ook bezwaar aangetekend tegen de door de gemeente Zeewolde afgegeven vergunning. Hoewel de hoorzitting hoop gaf dat er in op deze locatie in 2018 niet meer met carbid geschoten mocht worden, was het ronduit teleurstellend dat ons bezwaar om puur formele redenen werd afgewezen. De gemeente is volgens de hoorcommissie niet vergunningplichtig, omdat zij zelf niet schieten. De carbidschietters zouden vergunningplichtig zijn en Gedeputeerde Staten zou de vergunning moeten verlenen. Wij hadden bij het uitblijven van een besluit op ons bezwaar ook beroep aangetekend bij de rechtbank. Toen het besluit er lag hebben wij advies ingewonnen bij de juristen van Vogelbescherming Nederland. Zij gaven aan dat de rechter waarschijnlijk de formele afwijzingsgrond van het gemeentebestuur zou volgen, waarop wij ons beroep ingetrokken hebben. Wel hebben wij een handhavingsverzoek ingediend bij de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek. Zij konden geen verstoring van vogels vaststellen. Zelf waren wij ook weer gaan kijken, maar er waren dit jaar nauwelijks vogels in de buurt zodat er inderdaad nauwelijks verstoring was. Wel stelden wij vast dat de carbidschietters alle regels aan de laars laptten. Wij blijven de zaak volgen en hopen dat het komt tot een geheel vuurwerkverbod.

## 1.3 Lepelaarplassen

### 1.3.1 Camping Waterhout te dicht bij Natura 2000-gebied

Vanwege de komst van de Floriade moest een andere plaats gevonden worden voor camping Waterhout. De gemeente heeft daarvoor de locatie bij het Schateiland aangewezen. Dit grenst echter direct aan Natura 2000-gebied de Lepelaarplassen. Wij vinden deze locatie voor een grootschalige camping ongeschikt vanwege de beschermde natuur en hebben ons met zienswijzen op het bestemmingsplan tegen de komst op deze locatie verzet. Ook hebben wij op 1 februari ingesproken in de vergadering van de gemeenteraad Almere. Helaas heeft dit alles niet mogen baten en is toch voor deze locatie gekozen. Met de Vogel- en Natuurwacht Flevoland is afgesproken dat zij namens de natuurorganisaties de plaats innemen in de klankbordgroep en ook ons daarin vertegenwoordigen. Op deze manier kunnen de natuurbelangen nog enigszins aan bod komen bij de uitvoering van de plannen.

## 1.4 Schadebestrijding

### 1.4.1. Addendum Faunabeheerplan 2014-2018

De Faunabeheereenheid heeft op het bestaande beheerplan 2014-2018 een toevoeging geschreven, het Addendum Faunabeheerplan. Gedeputeerde Staten heeft het addendum goedgekeurd en ter inzage gelegd. Dit addendum was nodig vanwege de inwerkingtreding van de nieuwe Wet natuurbescherming. Wij hadden bezwaar aangetekend tegen dit addendum, omdat goede gegevens over aantallen dieren en trends ontbraken. Ook bleken de beheermaatregelen (het afschieten van dieren) niet goed onderbouwd te zijn en gaf het addendum de mogelijkheid om voor zonsopgang en na zonsondergang dieren af te schieten. Daarbij kwam dat wij het addendum ook in strijd vonden met wetten en provinciale verordeningen.

Op 10 januari 2018 heeft de provincie Flevoland ons medegedeeld dat ons bezwaar op een punt gegrond is verklaard en voor de overige punten niet ontvankelijk. In het addendum had de Faunabeheereenheid verwezen naar een vergunning die door de rechter herroepen was. Dat is met de gegrondverklaring hersteld. De andere punten zijn niet ontvankelijk verklaard, omdat tegen een faunabeheerplan op zich geen bezwaar of beroep open staat. Die mogelijkheid kan pas gebruikt worden wanneer er vergunningen en ontheffingen op basis van het Faunabeheerplan afgegeven worden. Wij zullen op deze gelegenheden zeer alert zijn om zo nodig alsnog bewaar te maken.

### 1.4.2. Faunabeheerplan 2019-2023

In 2019 heeft de Faunabeheereenheid een nieuw Faunabeheerplan geschreven. Wij zijn gevraagd om de concepten van commentaar te voorzien en zijn uitgenodigd deel te nemen aan de klankbordgroep voor het faunabeheerplan. Wij hebben zeer veel aandacht besteed om van deze gelegenheid gebruik te maken. Op een aantal punten hebben nog invloed kunnen uitoefenen, bijvoorbeeld bij het beheer van ganzen rondom Lelystad Airport en de jacht op vossen, maar voor het grootste gedeelte is het faunabeheerplan dat eind december 2018 door Gedeputeerde Staten is goedgekeurd er niet beter op geworden dan het voorgaande beheerplan.

### 1.4.3 Vossen

Onze rechtszaak tegen de nachtelijke jacht op vossen rondom Freiland kippenbedrijven is in mei 2018 door de rechtbank gegrond verklaard. De ontheffing is vernietigd. De



rechter gaat mee in ons bezwaar dat er wel degelijk alternatieven zijn dan afschot van vossen, zoals het plaatsen van een deugdelijk vossenwerend raster rondom het verblijf van de kippen.

In deze zaak hebben we in de bezwaarfase samen opgetrokken met Animal Rights en de Faunabescherming. In maart 2018 hebben we onze petitie "Ban de Vossenjacht" overhandigd aan gedeputeerde Rijsberman tegen de nachtelijke jacht in Flevoland die 17.500 keer ondertekend is.

#### 1.4.4 Kauwen en kraaien

In 2017 hebben we bezwaar aangetekend tegen een ontheffing voor het vangen en doden van kraaien en kauwen bij een perenkwekerij in Flevoland. In 2018 volgde de uitspraak van de hoorcommissie over deze ontheffing. De hoorcommissie heeft ons in het gelijk gesteld en aangegeven dat het doden van vogels door de nek om te draaien (cervicale dislocatie) in het kader van schadebestrijding niet mag. Tot onze verbazing adviseerde de hoorcommissie de kauwen en kraaien te vergassen. De provincie heeft dit advies overgenomen in haar nieuwe besluit. Ook dit mag wettelijk gezien niet en in maart 2019 hebben we beroep aangetekend bij de rechtbank. Maar nog voordat de rechter zich hierover kon buigen, heeft de provincie ingezien dat de ontheffing onhoudbaar was en heeft deze ingetrokken. Wij hebben bij de provincie aangegeven bereid te zijn om met de betrokken fruitteler in gesprek te gaan over diervriendelijke alternatieven. In het daaropvolgende gesprek bleek de fruitteler alleen geïnteresseerd in het doden van de dieren en was hij niet bereid alternatieven in overweging te nemen..

#### 1.4.5. Ganzen

Omdat wij zicht wilden verkrijgen op alle jacht die in Flevoland plaatsvindt, hebben wij een WOB-verzoek ingediend (Wet Openbaarheid Bestuur) en alle jachtgegevens van 2016 opgevraagd bij de provincie Flevoland. Op last van de rechtbank was een periode van 6 weken in acht genomen waarin er niet gejaagd mocht worden op ganzen en waarin de provincie een nieuw besluit moest nemen rekening houdend met de uitspraak van de rechtbank. Uit de verkregen gegevens bleek echter, dat de jagers in deze periode onterecht op ganzen hebben gejaagd. We hebben een handhavingsverzoek bij de OFGV gedaan. Ook hebben we een persbericht geschreven. Omroep Flevoland heeft hierover bericht. De OFGV heeft de Faunabeheereenheid een berisping gegeven, maar verder dan dat gingen zij niet. Wij hebben ons daarom genoodzaakt gezien aangifte te doen bij het Openbaar Ministerie met het verzoek om strafvervolging. Hiervan is nog geen resultaat bekend.

Via een WOB-verzoek hebben we de afschotcijfers opgevraagd over 2017. De verstrekte cijfers waren minder gedetailleerd dan andere jaren. We hebben daarom bezwaar aangetekend tegen het WOB-besluit om alsnog bruikbare cijfers te krijgen. In de hoorzitting is ons toegezegd dat de Faunabeheereenheid bereid is cijfers op het gewenste detailniveau aan te leveren. Wij maken daarover een afspraak begin 2019.

#### 1.4.6 Schieten met geluidsdempers

Op 14 november 2018 heeft de provincie aan de Faunabeheereenheid een vergunning afgegeven voor het gebruik van geluidsdempers bij het afschieten van dieren. Onder bepaalde omstandigheden kan dit een voordeel zijn, omdat er minder verstoring van de natuur optreedt. Ook voor jagers heeft het voordelen, omdat er minder terugslag is en ze minder hoorbaar zijn, zodat ze minder kritiek krijgen van wandelaars en omwonenden.

Het heeft echter ook veel nadelen. Het werkt stropen in de hand. Stropers werken het liefst zo veel mogelijk in het geniep. Geluidsdempers stellen hen hiertoe in staat.

Bovendien kunnen zij nu direct als illegaal herkend worden aan hun wapen als zij

geluiddemping gebruiken. Ook is het ongewenst dat het geluid van het schot gereduceerd wordt in de buurt van wegen. Juist daar is het goed traceerbare geluid van een ongedempt schot effectief om te voorkomen dat wild in de buurt van de weg komt. Bij geluiddemping is de knal voor wild niet goed traceerbaar wat ertoe zou kunnen leiden dat het wild zich juist in de richting van de weg begeeft.

Wij hebben daarom eind december 2018 bezwaar gemaakt tegen het gebruik van geluiddempers. De praktijk tot nu toe is dat geen gebruik gemaakt wordt van geluiddempers, met uitzondering van de Oostvaardersplassen. Er is niet aangetoond dat het werken zonder geluiddemper niet bevredigend of minder effectief is. Het was niet duidelijk waar geluiddempers toegepast zouden mogen worden en de ontheffing is ons inziens in strijd met het lopende faunabeheerplan. In 2019 verwachten wij de beslissing op ons bezwaar.

## 1.5 Beheerplannen Flevolandschap

Flevolandschap heeft ons in 2018 hun conceptbeheerplannen voor een aantal natuurgebieden opgestuurd met het verzoek een reactie te geven op de conceptplannen. De volgende beheerplannen zijn aan de orde geweest: Larserbos en Heggenlandschap & Wildwallen.

## 1.6 Lelystad Airport

### 1.6.1 Uitbreiding Lelystad Airport

In februari en mei 2018 zijn de deelrapporten van het geactualiseerde MER gepubliceerd waarin vogels en de vliegveiligheid aan de orde komen. Het was de bedoeling dat na de zomer van 2018 het ontwerp wijzigingsbesluit Luchthaven Lelystad ter inzage zou komen te liggen. Dit is echter opgeschort naar januari 2019. Ook de opening van Lelystad Airport is tenminste met een jaar uitgesteld.

### 1.6.2 Bedrijventerrein OMALA

In 2018 hebben we gesproken met bedrijventerrein OMALA. Aanleiding voor ons om in gesprek te gaan met het bedrijventerrein was de sloop van een boerderij die plaats moest maken voor OMALA. Tijdens de vergunningprocedure is er onvoldoende goed onderzocht of er zich broedende huismussen in de boerderij bevonden. OMALA bleek zich hier niet van bewust. We hebben een plezierig en constructief gesprek gevoerd waarin we adviezen hebben gegeven hoe het bedrijventerrein voor vogels ingericht kan worden. Het gaat dan wel om vogels die geen overlast kunnen veroorzaken voor het vliegverkeer van Lelystad Airport, zoals huismussen. Ook hebben we geadviseerd hoe het bedrijventerrein juist wel de risicosoorten zoals ganzen kan weren van het bedrijventerrein op een diervriendelijke manier. Tijdens het gesprek bleek dat OMALA ook bezig is om het terrein op een zo groen mogelijke manier in te richten.

## 1.7 Windenergie

Wij hebben in 2017 bij het ministerie van Economische Zaken een zienswijze ingediend over de plannen om de huidige windmolens, die kriskras door het land staan, te vervangen door minder, maar wel veel grotere en hogere turbines. Deze turbines hebben meer capaciteit, waardoor de provincie kan voldoen aan de eisen voor

duurzame energieopwekking. Wij hebben onder andere gepleit voor een grotere corridor om de vogels een veiliger vliegroute te bieden of in plaats daarvan een door radar gestuurde automatische stilstandvoorziening aan te brengen vergelijkbaar met zo'n voorziening in het Eemshavengebied. Bij doortrek van vogels kunnen de molens dan korte tijd stilgezet worden totdat de vogels gepasseerd zijn. In een reactie op onze zienswijze meende het ministerie dat er met de geplande corridors voldoende aan het voorkomen van aanvaringen met vogels en vleermuizen is voldaan. Wel is men bereid tot nadere monitoring waarom wij gevraagd hadden en wordt er gedurende bepaalde kritieke periodes langzaam gedraaid. De vergunning voor de bouw van windpark Zeewolde is daaronder verleend.

## 1.8 Overige dossiers

### 1.8.1 Otters in palingfuiken

In 2017 hebben we meermalen contact gehad met de provincie Flevoland over onze zorgen dat er (legaal) gevestigd wordt met aalfuiken in de vaarten van Flevoland zonder ottergrid. Ottergrid voorkomt dat otters in de fuiken gevangen raken en verdrinken. We wilden de situatie in kaart brengen. Uit contact met de provincie in 2018 blijkt dat de in de verhuurovereenkomst die de vissers hebben met het Waterschap de huurder verplicht wordt gesteld om voldoende maatregelen te nemen om de vangst van otters in de fuiken te voorkomen. Het bleek dat hierop geen handhaving of controle plaats vindt. Omdat wij toch zekerheid wilden hebben of de vissers ook maatregelen treffen, hebben we op 11 juni 2018 een handhavingsverzoek ingediend bij de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek. Handhaving heeft ter plaatse onderzoek gedaan en het is gebleken dat een van de twee vissers die een vergunning heeft gebruik maakt van ottergrid. De andere visser kon niet gecontroleerd worden, omdat hij telkens niet aangetroffen werd. De handhavingdienst heeft schriftelijk toegezegd in 2019 weer te controleren.

### 1.8.2 Kappen essen Flevoland Staatsbosbeheer

In april 2018 heeft Staatsbosbeheer een ontheffing aangevraagd voor het kappen van essen in het broedseizoen. De provincie heeft ons in de gelegenheid gesteld een zienswijze te schrijven op de aanvraag, samen met Vogelbescherming Nederland. Dit hebben we gedaan. De essen moeten gekapt worden vanwege de essentaksterfte en de onveilige situatie die dit oplevert voor recreanten door mogelijk omvallende bomen. Wij zijn uiteraard zeer ontevreden over de timing van de kap en zijn van mening dat Staatsbosbeheer dit tijdig had moeten voorzien. De zienswijze heeft geresulteerd in een aantal aanpassingen waardoor de broedperiode meer ontzien wordt. Helaas zijn niet alle punten uit de zienswijze overgenomen en menen wij dat er onzorgvuldig te werk is gegaan met te weinig oog voor de broedvogels.

### 1.8.3 Kappen van populieren langs de A6

Dat het met het kappen van bomen ook anders en veel zorgvuldiger kan gaan bewijst Rijkswaterstaat met het kappen van 7.000 populieren langs de A6. Allereerst zijn wij hier medio 2018 telefonisch over geïnformeerd en daarna schriftelijk met de mogelijkheid commentaar te leveren alvorens vergunning te verlenen. Ook is er een inloopavond georganiseerd en is aandacht besteed in de pers en in circulaires. Aangegeven is hoe men concreet het verlies aan bomen gaat compenseren door nieuwe aanplant en door struweel zodat daarmee een geloofwaardige verbetering voor broedende vogels optreedt. Dit verdient navolging in soortgelijke projecten.

#### 1.8.4. Gemeentelijk maaibeleid

In Almere werd nog tijdens het broedseizoen een groenstrook in een woonwijk gemaaid. In deze groenstrook kwamen broedvogels en veel libellen, vlinders en andere insecten voor. Na onze adviezen en waarnemingen ter plaatse heeft de bewoonster de gemeente op andere gedachte kunnen brengen en is het maaibeleid ter plaatse aangepast. Alleen kleine stroken langs het trottoir werden gemaaid in plaats van de hele groenstrook.

#### 1.8.5. Wensballonnen

In de social media hebben we voorafgaand aan de jaarwisseling aandacht besteed aan de negatieve gevolgen van het oplaten van wensballonnen. Wij hopen dat bij komende jaarwisselingen een verbod van kracht wordt en dat winkelketens afzien van de verkoop van wensballonnen.

## 2. Overige activiteiten

### 2.1 Opdrachten en onderzoeken studenten

Wij werken graag mee aan werkstukken, opdrachten en onderzoeken van studenten. Verleden jaar deden we dit vooral met projecten die de Oostvaardersplassen en Lelystad Airport betroffen.. Dit jaar was er een enkel verzoek, bijvoorbeeld om mee te gaan met een van onze bestuursleden in het veld bij het doen van broedvogelmonitoring in het Harderbos en daarvan verslag te leggen.

### 2.2 Vogelfestival

Op 17 september hebben we deelgenomen aan het Vogelfestival georganiseerd door Staatsbosbeheer bij het bezoekerscentrum en het beheergebouw in de Oostvaardersplassen. We hebben een stand bemand en een 3-hutten-excursie gegeven.

### 2.3 Demonstratie

Dierbaar Flevoland heeft een door Animal Rights georganiseerde demonstratie tegen het vergassen van ganzen gesteund. We hebben deelgenomen aan de demonstratie en onze penningmeester Marius heeft tijdens de demonstratie gesproken.

### 2.4 Vogeltelling Markerwadden

In het jaar 2018 hebben wij onder leiding van Natuurmonumenten een bijdrage geleverd aan de vogeltellingen op de Marker Wadden. Het verrichten van tellingen geeft de noodzakelijke inzichten in de ontwikkeling van vogelpopulaties. De gegevens kunnen de basis vormen voor te evalueren en te vormen beleid. Wij hechten hier waarde aan en leveren onze bijdrage door deelname aan de tellingen.

### 2.5 Meldingen en advies aan burgers

Diverse malen hebben we adviezen kunnen geven over vragen die ons per mail of telefoon bereikten over het maaibeleid in de gemeente, vernietiging van oeverwaluwnesten door bouwactiviteiten, wat te doen aan overlast van meeuwen, wat gedaan kan worden als de wijziging van een bestemmingsplan slecht uitpakt voor de natuur in de woonomgeving, wat de oorzaak zou kunnen zijn voor het vinden van dode houtsnippen in de tuin en wat je kunt doen aan een specht die voortdurend tegen de regenpijp tikt. Soms stellen we ons ter plaatse op de hoogte en soms geven wij telefonisch advies of sturen een mail zo nodig met literatuur..

## 3. Organisatie

### 3.1 Bestuur

Op 31 december 2018 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

Greetje Houwen	voorzitter
Esther van der Spek	secretaris
Marius Bouscholte	penningmeester

Helaas heeft onze voorzitter Sonja Hartlief in oktober 2018 haar werkzaamheden als bestuurslid moeten neerleggen.

### 3.2 Werkgroep Bescherming

Op dit moment zijn we nog een kleine organisatie en alle bestuursleden hebben zitting in deze werkgroep. Sonja Hartlief is na de beëindiging van haar voorzitterschap wel actief gebleven in deze werkgroep.

### 3.3 Relaties

Dierbaar Flevoland is lidorganisatie van de Natuur- en Milieufederatie Flevoland.

Het afgelopen jaar hebben we op een aantal dossiers samengewerkt met partijen en/of hebben we bij deze partijen informatie mogen inwinnen. We willen een ieder hartelijk danken hiervoor:

- Fauna4Life
- Animal Rights
- Faunabescherming
- Dierenbescherming
- Vogelbescherming Nederland
- Wetlandwachten Nanne Paauw en Wim Kleefstra (Lepelaarplassen)
- Frans Vera
- Han Olff
- Kees Bastmeijer
- Mr. Marco van Duijn, Utopie advocaten
- Bondine Kloostra, Kloostra en van der Biesen
- Auke Wouda
- Jan van der Winden Ecology

En de volgende partijen willen we danken voor de mogelijkheden die ons geboden zijn om te overleggen:

- Provincie Flevoland
- Flevo-landschap
- Staatsbosbeheer
- Natuurmonumenten
- Landschapsbeheer Flevoland
- Partij voor de Dieren Flevoland
- Groen Links Flevoland
- D66 Flevoland

- Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (OFGV)
- Rijkswaterstaat
- Gemeente Zeewolde
- Bedrijventerrein OMALA

## 4. Financiële verantwoording

### 4.1 Jaarrekening

#### Jaarrekening Stichting Dierbaar Flevoland 2018

<b>Balans per 1/1/2018</b>			
<b>Debet</b>	<b>€</b>	<b>Credit</b>	<b>€</b>
Banksaldo	859,40	Eigen vermogen	959,40
Fonds Advies en Bijstand	2.500,00	Garantstelling	2.500,00
Toegezegde fondsen	100,00		
<b>Totaal</b>	<b>3.459,40</b>	<b>Totaal</b>	<b>3.459,40</b>
<b>Balans per 31/12 2018</b>			
<b>Debet</b>	<b>€</b>	<b>Credit</b>	<b>€</b>
Banksaldo lopende rekening	1.842,18	Eigen vermogen	1.842,18
Fonds Advies en Bijstand	2.500,00	Garantstelling	2.500,00
<b>Totaal</b>	<b>4.342,18</b>	<b>Totaal</b>	<b>4.342,18</b>

#### Staat van inkomsten en uitgaven

<b>Inkomsten</b>	<b>€</b>
Donaties en bijdragen	1.427,00
Vergoedingen en terugbetalingen	1.403,75
Bijzondere baten	<u>1.375,00</u>
<b>Totaal inkomsten</b>	<b>4.205,75</b>
<b>Uitgaven</b>	<b>€</b>
Bankkosten	104,61
Internetkosten	189,50
Algemene kosten	17,50
Kantoorkosten	96,40
Niet gerealiseerde fondsen	100,00
Juridische kosten	<u>2.814,96</u>
<b>Totaal uitgaven</b>	<b>3.322,97</b>
<b>Batig saldo 2018</b>	<b>882,78</b>



## 4.2 Begroting

Begroting 2019, Stichting Dierbaar Flevoland

Begroting Dierbaar Flevoland	2018 begroot	2018 werkelijk	2019 begroot
<b>Uitgaven</b>			
Webhosting en onderhoud website	200,00	189,50	200,00
Domeinregistratie	10,00	0	0
Bankkosten	60,00	104,61	110,00
Bestuurs- en algemene kosten	50,00	17,50	20,00
Niet gerealiseerde fondsen	0	100	0
Portokosten	20,00	0,00	50,00
Kantoorbenodigdheden	150,00	96,40	100,00
Drukwerk en promotie	350,00	0	350,00
Juridische kosten	1.077,50	2.814,96	3.500,00
<b>Totaal uitgaven</b>	<b>1.917,50</b>	<b>3.322,97</b>	<b>4.130,00</b>
<b>Inkomsten</b>			
Giften, donaties en bijdragen	750,00	1.427,00	3.500,00
Subsidies	500,00	0,00	0,00
Bijzondere baten	700,00	1.375,00	600,00
Vergoedingen, terugbetalingen	0,00	1.403,75	1.000,00
<b>Totaal inkomsten</b>	<b>1.950,00</b>	<b>4.205,75</b>	<b>4.100,00</b>
Saldo over/tekort	32,50	882,78	-30,00